

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta:	Ondřej Lebl
Téma práce:	Evropská úprava práv obětí trestných činů
Rozsah práce:	86 s.
Datum odevzdání práce:	září 2020
Autor posudku:	Petr Navrátil

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma zvolené rigorozantem je bezesporu tématem, které se těší dlouhodobé pozornosti praxe, zejm. legislativy (jak v úvodu své práce rigorozant vhodně připomíná; viz str. 4 předložené práce). Na druhou stranu propracovanější odborná (česká) debata na toto téma absentuje (zvláště pak na rigorozantem zvolené úzké zaměření na „evropskou dimenzi“ problému). Zvolené téma je tak bezesporu vhodné pro zpracování v rámci rigorózní práce.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma považuji za náročné, neboť vyžaduje nastudování a orientaci v široké škále zdrojů, a to jak primárních tak i sekundárních. Domnívám se, že tohoto úkolu se rigorozant zhostil se ctí.

Autor zvolil doktrinální přístup ke zkoumané problematice, kdy hlavní použitou metodou je analýza relevantních právních předpisů a souvisejících dokumentů. Je sice pravdou, že právě problematika práv obětí trestných činů volá po interdisciplinárním přístupu, avšak vzhledem k rozsahu a účelu práce nelze zvolenou metodologii autorovi vyčítat.

3. Formální a systematické členění práce

Formální stránka práce je standardní a lze k ní mít pouze drobné připomínky (např. „zapomenutý“ nadpis „1. 2. Listina základních práv EU“ na str. 16).

Z hlediska systematického lze práci označit za přijatelnou. Kromě obligatorního úvodu a závěru je práce členěna do čtyř větších částí, které na sebe logicky navazují a tvoří koherentní a funkční celek.

Práce s poznámkovým aparátem je odpovídající a ani z hlediska grafické úpravy a přehlednosti nelze mít zásadní výtky.

4. Vyjádření k práci

Předloženou rigorózní práci považuji za zdařilou. Zvláště oceňuji, že si autor zvolil náročné a zajímavé téma, které se pokusil uchopit vyčerpávajícím způsobem. Za přínosnou považuji autorovu snahu dívat se na zkoumaný problém nejen optikou unijního práva, nýbrž i Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (resp. Rady Evropy).

Pokud jde o celkové hodnocení práce, jsem přesvědčen, že rigorozant prokázal schopnost vlastního právního myšlení i dovednost právního psaní a dobře pracoval se zdroji. Předložená rigorózní práce obsahuje originální zpracování ucelené části problematiky zvolené specializace, a to na úrovni, která odpovídá standardu rigorózních prací. K jednotlivostem uvádím následující.

Zaprvé, největší slabinu práce spatřuji v její popisnosti. Kupříkladu obecný výklad k Listině základních práv EU (resp. historii ochrany základních práv v unijním právu) na str. 16 – 21 považuji za nadbytečný, čemuž odpovídá i to, že autor se zde uvedenými poznatky dále v textu nijak nepracuje. Navíc řada „velkých“ otázek (např. vztah Listiny základních práv EU a Evropské úmluvy; aplikovatelnost Listiny základních práv EU) zůstává (logicky) pouze „nat'uknuta“. Ze samotného textu tak není zcela zřejmé, do jaké míry se v nich sám autor dostatečně orientuje.

Zadruhé, autorova tendence k přílišné popisnosti se někdy projevuje i na úkor formulování vlastních závěrů. Dobře patrné je to např. z pasáže na str. 70-74, kde autor popisuje možný budoucí vývoj na úrovni EU, aniž by se pokusil o hlubší analýzu tohoto vývoje. Vezme-li se v potaz, že otázka střetu politických aspirací a reálných kompetencí EU je velmi zajímavá právě v kontextu práv obětí trestných činů, lze autorem zvolený přístup označit za politováníhodný, jakkoliv své některé závěry k této otázce uvádí na str. 85 v samotném závěru.

Zatřetí, některé autorovy dílčí závěry nepůsobí přesvědčivě. Tak kupříkladu na str. 21 rigorozant dovodil: „*Ustanovení čl. 47 Listiny představuje nejvyšší lidskoprávní standard zajištění práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces pro oběti trestných činů*“. Předně se nedomnívám, že je zcela namístě uvažovat o právu na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces jako o samostatných principech. Toto členění – objevující se často i v odborné literatuře - plyne z textace Evropské úmluvy (resp. z čl. 6 a 13). Naopak textace čl. 47 Listiny základních práv EU daleko spíše svědčí o tom, že právo na účinnou právní ochranu je třeba chápat jako součást práva na spravedlivý proces. Jsem toho názoru, že je vhodnější a smysluplnější chápat právo na účinnou právní ochranu právě jako součást práva na spravedlivý proces. V každém případě ovšem rigorozant tomuto detailu nevěnuje žádnou pozornost. Navíc považuji za sporné, zdali je možné uvažovat o čl. 47 Listiny základních práv EU jako o „nejvyšším lidskoprávním standardu“ zajištění práv obětí trestných činů. Zvláště za situace, když samotný čl. 47 Listiny základních práv EU – jak ostatně zdůrazňuje i rigorozant – oběti trestných činů výslovně nezmiňuje, nýbrž se jedná o obecné ustanovení aspirující na pokrytí všech druhů soudních řízení. Listina základních práv EU je jistě v některých ohledech vstřícnější nežli Evropská úmluva (venkoncem se jedná o relativně „moderní“ text); lze však z tohoto prostého faktu dovodit, že čl. 47 Listiny základních práv EU představuje „nejvyšší lidskoprávní standard“? Další příklad kontroverzního závěru se nachází jen o několik stránek dále, kde autor konstatuje: „*Kdykoli je porušeno jakékoli právo nebo svoboda zaručená právem Unie, má se čl. 47 použít*.“ (str. 23 předložené práce). Tento závěr ovšem ve světle příslušné judikatury SDEU může jenom stěží obstát (viz např. rozsudek SDEU ve věci C-206/13 Siragusa).

5. Kritéria hodnocení práce

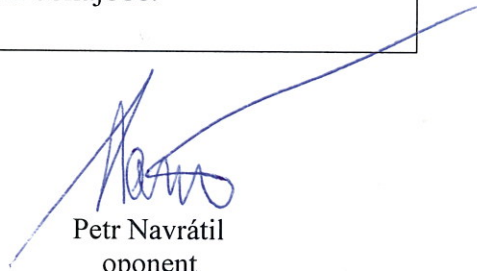
Splnění cíle práce	Autor dosáhl vytyčených cílů.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor zpracoval svoji práci samostatně; nejedná se o plagiát.
Logická stavba práce	Práce je přehledně a logicky strukturována; stavba práce odpovídá v úvodu vytyčeným cílům.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor prokázal schopnost práce se zdroji, a to i cizojazyčnými.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Kvalitu analýzy lze označit za odpovídající úrovni rigorózní.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce splňuje formální kritéria kladená na tento druh vědecké práce
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska jazykového a stylistického je práce zpracována odpovídajícím způsobem.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci ústní obhajoby navrhuji, aby se rigorozant blíže věnoval otázce právního základu unijních pravidel sjednocujících práva oběti trestných činů. Zejména aby se pokusil zodpovědět, jakou roli hraje v tomto sjednocování zásada vzájemné důvěry a zdali odůvodnění právního základu směrnice 2012/29/EU naplňuje příslušnou judikaturu SDEU (viz např. rozhodnutí ve věci C-300/89 Komise v. Rada).

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
---	------------------------------

V Praze dne 15. 2. 2021

Petr Navrátil
oponent